

Recenzija zbornika prispevkov posvetovanja »Celostna obravnava starostnikov«

dr. Jelena Ficzkó

UNIVERZA V LJUBLJANI, Visoka šola za zdravstvo, Ljubljana

Starost je življenjsko obdobje, ki poleg otroštva zahteva posebno pozornost in skrb. Populacija starostnikov morda še bolj, saj je precej bolj raznolika, upoštevajoč zdravstveno stanje, socialni status, izobrazbo, vrednote in pričakovanja, ki jih ima. Življenjska doba se podaljšuje, delež populacije starejših prebivalcev razvitih držav močno narašča, s tem pa se pojavljajo številni problemi, ki jih še pred desetletji ni bilo. Skupni imenovalec v obravnavi starostnikov pa je težnja, da ohranimo starostnika čim dlje v čim boljšem zdravstvenem stanju, da lahko živi sam ali s svojimi najbližjimi na svojem domu. Torej v okolju, ki ga je navajen in v katerem se dobro počuti. To je za starostnika najprijaznejša možnost, gotovo pa tudi najcenejša za družbo. Pri premagovanju ovir, ki stojijo temu cilju napoti, je potrebno za uspešno reševanje težav starostnikov, sodelovanje strokovnjakov različnih področij.

Zbornik posvetovanja »Celostna obravnava starostnikov« vključuje enajst prispevkov, ki pokrivajo različne vidike obravnave starostnikov.

Prispevek delovne terapije pri obravnavi starostnika je v identificiranju problemov starostnikov pri izvajanju dnevnih aktivnosti in iskanju možnosti, da kljub omejitvam oz. zmanjšanju zmožnosti izvajanja, le-te čimbolj samostojno izvajajo in s tem dosežejo višjo kvaliteto življenja.

Zdravstveno stanje starostnikov največkrat zahteva pogostejšo in dolgotrajnejšo zdravstveno obravnavo, zato je pomembno, da naš zdravstveni sistem upošteva pravice starejših bolnikov in da uvede določene novosti, ki bodo starejšim bolnikom olajšale obravnavo v sistemu zdravstvenega varstva.

Pri raziskovanju problemov starejše populacije, natančneje zdravja starejših ljudi, je dragocen prispevek o pregledu strokovne in znanstvene literature o zdravju starejših ljudi v Sloveniji po letu 1994. Iz prispevka je razvidno, da je strokovna in znanstvena literatura, ki podpira integrirani pristop k zagotavljanju zdravja in kakovosti življenja starejših ljudi v Sloveniji, maloštevilna.

Prispevek fizioterapije pri obravnavi starostnika je v ocenjevanju telesnih zmogljivosti starostnikov z izborom, analiziranjem in vrednotenjem testov, primernih tej populaciji. S skupino predlaganih testov je mogoče ocenjevati široko paleto telesnih funkcij, ki so pomembne za samostojno in/ali kvalitetno življenje starostnika. Ena od telesnih funkcij, ki s staranjem postaja vse manj učinkovita, je ravnotežje. Ker je to osnovna funkcija, zahteva njena obravnava posebno pozornost. Avtorji so v svojem prispevku pokazali, da je mogoče

z ustrezno vadbo izboljšati ravnotežno funkcijo starejših oseb. Določanje stabilnosti pokončne stoji je mogoče z meritvijo gibanja projekcije težišča s pritiskovno ploščo. V prispevku zbornika je opisan nov pristop k analizi oblike in površine področja, ki je primerljiv s standardnimi metodami. Za potrebe predlaganega pristopa, so avtorji razvili sistem za obdelavo stabilometričnih meritev v okolju Linux.

Ena izmed značilnosti v procesu staranja je mišična oslabelost. Neinvazivna merilna metoda imenovana tenziomiografija (TGM), omogoča ovrednotenje lastnosti in delovanja mišic. Avtorica je v prispevku s pomočjo biomehanske analize mišice biceps brachii pokazala, da se s staranjem delež počasnih mišičnih vlaken povečuje in da med spoloma v tem starostnem obdobju ni razlik.

Za ugotavljanje in zadovoljevanje psihičnih in fizičnih potreb starostnikov je bistvenega pomena njihova individualna in družbena identiteta. Identiteto starostnikov, ki bivajo v domovih starejših občanov v Sloveniji, sta raziskovali avtorici zadnjega prispevka. V njem sta pokazali močno povezanost med stopnjo izobrazbe ter individualno in ožjo družbeno identiteto.

Zbornik prispevkov posvetovanja »Celostna obravnava starostnikov« je zaradi svoje interdisciplinarnosti publikacija, zanimiva za široko paleto strokovnjakov, ki se pri svojem delu srečujejo s starejšimi ljudmi.